

Baimena duzu hiztegia erabiltzeko, baita haren gramatika eranskina ere.

Azterketak bost galdera ditu. 1. galderan, aukera ezazu proposatzen dizkizugun bi testuetako bat, eta egin pasarte osoaren itzulpena. 2. galderan, har ezazu 1. galderan itzuli duzun testua, eta egin parte azpimarratuaren analisi morfologikoa eta sintaktikoa. 3., 4. eta 5. galderetako bakoitzean, erantzun iezaiozu proposatzen dizkizugun bi aukeretako bati.

1.- ITZULPENA

Aukeratu bi testu hauetako bat, eta egin testu horren itzulpena (5 puntu):

A) ZESARREN HERIOTZA

Ponpeioren kontrako gerra bukatu ondoren, Zesarrek jarrera autoritarioa hartu du, eta horren ondorioz, azkenean, hil egin du senatari talde batek.

Caesar,¹ bellis civilibus toto orbe compositis,² Romam³ rediit.⁴ Agere⁵ insolentius⁶ coepit et contra⁷ consuetudinem Romanae libertatis. Coniuraverunt⁸ in eum sexaginta senatores equitesque Romani. Ergo Caesar, cum senatus⁹ die inter ceteros venisset ad curiam,¹⁰ tribus et viginti vulneribus confossus¹¹ est.

EUTROPIO, *Breviarium* VI, 25

¹ *Caesar*, -aris: Zesar.

² *compositus*, -a, -um; *compono* (3 tr.) aditzaren partizipio burutua: bukatu.

³ *Roma*, -ae: Erroma.

⁴ *redeo*, *redii*, *reditum* (4 irreg. intr.): itzuli, bueltatu.

⁵ *ago*, *egi*, *actum* (3 intr.): aritu, jardun, jokatu.

⁶ Konparaziozko adberbioa: harropuzkeriaz, ausarkeriaz.

⁷ *contra* (akusatiboko preposizioa): kontra.

⁸ *coniuro* (1 intr.): konspiratu.

⁹ *senatus*, -us: senatuaren bilera.

¹⁰ *curia*, -ae: kuria [senatua elkartzeko tokia].

¹¹ *confossus*, -a, -um; *confodio* (4 tr.) aditzaren partizipio burutua da: zulatu, alde batetik bestera zeharkatu.

B) ZESARREN ETA ARIOVISTOREN ARTEKO LISKARRAK

Zesarrek bere tropak prestatu ditu germaniarren kontrako borrokarako, eta Ariovistok bere ohiturari jarraikiz entrenatu ditu bereak.

Ex eo die¹ Caesar² dies continuos quinque pro castris suas copias³ produxit⁴ et aciem⁵ instructam⁶ habuit, ut sibi potestas⁷ proelii contra Ariovistum⁸ non deesset.⁹ Ariovistus his omnibus diebus exercitum castris continuit,¹⁰ equestri¹¹ proelio cotidie contendit.¹² Genus¹³ hoc erat pugnae, quo se Germani¹⁴ exercuerant.¹⁵

ZESAR, *Galieta gerra I*, 48

¹ *dies, -ei*: egun.

² *Caesar, -aris*: Zesar.

³ *copia, ae*: tropak (pl.).

⁴ *produco, -dixi, -ductum* (3 tr.): aterarazi, aurrerarazi, eraman.

⁵ *acies, -ei*: armada, guduaren lerroa, formazioan den tropa.

⁶ *instructus, -a, -um; instruo* (3 tr.) aditzaren partizipio burutua: formazioan jarri, kokatu, prestatu.

⁷ *potestas, -atis*: aukera, posibilitatea.

⁸ *Ariovistus, -i*: Ariovisto [buruzagi germaniarra].

⁹ *desum, deesse, defui* --- (irreg. intr.): falta izan.

¹⁰ *contineo, continui, contentum* (2 tr.): eduki, mantendu.

¹¹ *equester, -tris, -tre*: zaldizko.

¹² *contendo, -tendi, -tentum* (3 intr.): borrokatu.

¹³ *genus, -eris* (izena): mota.

¹⁴ *Germanus, -a, -um*: germaniar.

¹⁵ *exerceo, exercui, exercitum* (2 tr.): trebatu, gaitu.

2.- ANALISI MORFOLOGIKOA ETA SINTAKTIKOA (1,5 puntu)

2.1.- Itzuli duzun testuak azpimarratua duen partearen analisi morfoloikoa egin (0,75 puntu).

2.2.- Itzuli duzun testuak azpimarratua duen partearen analisi sintaktikoa egin (0,75 puntu).

a. A testua (Eutropio): *Ergo* dioenetik *est* dioeneraino.

b. B testua (Zesar): *et* dioenetik *deesset* dioeneraino.

Nahi baduzu, erantzun aldi berean galdera honen bi azpiataleai.

3.- ELEANIZTASUNA: LATINISMOAK EDO BILAKAERA FONETIKOA. Hautatu bi aukeretako bat (1,5 puntu):

3.1.- Latinismoak

Aukera hauetatik, txertatu esaldi bakoitzean latinismo egokia: *bis, casus belli, de incognito, exabrupto, quorum, sui generis*.

- a. Ariak bikainki interpretatu ondoren, publikoak temati eskatu zion _____ bat soprano estatubatuarrari.
- b. Espainiaren eta Argentinaren arteko beste krisi diplomatiko bat ireki da politikari horrek eztabaidatik bere azkeneko _____ bota duelako.
- c. _____ ik ez zegoela eta, biodibertsitatearen COP16 bilkura azken adierazpenik gabe eta zalantza askorekin bukatu da.
- d. Putinen konfiantzazko kide Dmitry Medvedezek ohartarazi du NATOk Errusiako lurretan egindako erasoak _____ gisa ulertuko dituztela.
- e. Espainia _____ herrialdea da Europar Batasunean; izan ere, bi konstituzio erreforma besterik ez ditu izan 45 urtean.
- f. Azalduko didazu, mesedez, nola ireki _____ modua Google Chromen?

3.2.- Bilakaera fonetikoa

Idatz ezazu proposatu zaizun latinezko etimo bakoitzak gaztelaniaz zein termino eman duen eta esan zein den dagokion fenomeno fonetikoa:

LATINA	GAZTELANIA	FENOMENO FONETIKOA
1. <i>totum</i>	a.	A- o labur tonikoaren diptongazioa gertatzen da.
2. <i>Caesarem</i>	b.	B- Bokal atonoaren irekiera gertatzen da.
3. <i>compositum</i>	c.	C- Bokalarteko kontsonante ahoskabea ahostuntzen da.
4. <i>senatorem</i>	d.	D- Bokalaren aurreko / + yod egituraren belarizazioa gertatzen da.
5. <i>alium</i>	e.	E- Bukaeran dagoen r hotsaren metatesia gertatzen da.
6. <i>inter</i>	f.	F- Diptongoaren monoptongazioa gertatzen da.

4.- HEZKUNTZA LITERARIOA. Idatzi azalpen testu bat gai hauetako bat buruz (1 puntu):

4.1.- Ovidio eta *Metamorfosiak*.

4.2.- Julio Zesar.

5.- ANTZINAKO ERROMA. LEGATUA ETA ONDAREA. Aukeratu irudi hauetako bat, eta egin hari buruzko iruzkin labur bat, gutxi gorabehera 100 hitzekoa (1 puntu).

5.1.-

5.2.-

